

Odbor za regionalni razvoj

2015/2347(INI)

21.4.2016

MIŠLJENJE

Odbora za regionalni razvoj

upućeno Odboru za promet i turizam

o poboljšanju povezanosti i dostupnosti prometne infrastrukture u srednjoj i istočnoj Europi
(2015/2347(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Joachim Zeller

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za regionalni razvoj poziva Odbor za promet i turizam da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. smatra da uvođenje tematskih ciljeva ima pozitivnu ulogu u poticanju država članica da svoje politike ulaganja usmjere u razvoj prometne infrastrukture; smatra da je prethodni uvjet izrade glavnih planova za promet pomogao državama članicama da odrede prioritete u svojim ulaganjima u promet; potiče Komisiju i države članice da pri odobravanju odnosno planiranju prometne infrastrukture u potpunosti zajamče usklađenost glavnih planova za promet i ulaganja iz ESIF-a u prometni sektor s europskom Bijelom knjigom o prometu u pogledu ključnih ciljeva; smatra da bi nadležne službe Komisije trebale ocijeniti glavne planove i omogućiti daljnje postupanje u pogledu tih planova, posebno kako bi se zajamčilo da su oni dio sveobuhvatne strategije za održivu mobilnost i smanjenje emisija u prometnom sektoru;
2. potiče države članice u srednjoj i istočnoj Europi da osiguraju koordinaciju i sinergiju postojećih europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF), Instrumenta za povezivanje Europe (CEF), Obzora 2020., Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU) te sredstava EIB-a i EBRD-a pri provedbi projekata čiji je cilj bolja povezanost i dostupnost prometne infrastrukture u regiji; podsjeća na to da je iz Kohezijskog fonda u Instrument za povezivanje Europe prebačen iznos od 11 305 500 000 EUR koji se treba upotrijebiti u prometnom sektoru u državama članicama koje imaju pravo na potporu iz Kohezijskog fonda; naglašava da bi korištenje svih tih odmah dostupnih sredstava trebalo biti prioritet, posebno u kontekstu aktualne stope povlačenja sredstava, u odnosu na sudjelovanje trećih strana u ulaganjima u slučajevima kad je ono potaknuto političkim razlozima, a ne poslovnim interesima; potiče iskorištavanje potencijala europskih privatnih ulaganja u željeznički sektor, čime bi se moglo doprinijeti povećanju stope povlačenja sredstava i poboljšanju kvalitete usluga u prometu;
3. poziva Komisiju i države članice da se usmjere prema učinkovitijoj upotrebi bespovratnih sredstava u kombinaciji s financijskim instrumentima za velike projekte u okviru ESIF-a kojima se ostvaruju prihodi;
4. poziva države članice u srednjoj i istočnoj Europi da zajamče visoku razinu transparentnosti i kontrole pri upotrebi tih sredstava te da što prije javno objave podatke o njihovoj dodjeli;
5. ističe da se europski strukturni i investicijski fondovi mogu koristiti u razvoju dijelova u infrastrukturi koji nedostaju u pograničnim područjima srednje i istočne Europe te u konsolidaciji postojeće infrastrukture kako bi se zajamčio potpuni pristup jedinstvenom tržištu i dodatno poticao gospodarski rast; u tom pogledu naglašava da je odgovarajuće i dostatno financiranje lokalne infrastrukture osnovni i neizbježni preduvjet za gospodarsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju s obzirom na to da je promet ključan za regionalni razvoj; podsjeća da bi prednost trebalo dati prekograničnim projektima koji se odnose ne samo na osnovne transeuropske mreže (TEN) u regiji već i na dijelove koji nedostaju kako bi se uklonila postojeća uska grla te ulaganju u učinkovitije povezivanje različitih načina prijevoza; u tom kontekstu poziva na poduzimanje trajnih napora u pogledu uvođenja zajedničkih standarda u infrastrukturi, posebno kada je riječ o

željeznici, kako bi se ubrzalo ostvarivanje ciljeva učinkovite interoperabilnosti širom Europe te naglašava da je potrebna šira upotreba kombiniranih načina prijevoza i njihova međusobna povezanost, a to se posebno odnosi na cestovni i željeznički prijevoz tereta;

6. poziva Komisiju i države članice da usklade i pojednostave postupke javne nabave, izdaju smjernice za javno-privatna partnerstva, zajamče primjeren okvir državne potpore te pojednostave postupke izdavanja dozvola kako bi se olakšala provedba projekata u području prometa, a posebno prekograničnih projekata;
7. ističe da je potrebno potaknuti razvoj prometnog koridora sjever-jug poput prometnog pravca Via Carpathia, među ostalim u cilju povezivanja sjeverne i jugoistočne Europe, te da će se time spriječiti širenje regionalnih razlika; pozdravlja napore Europske komisije u pogledu proširenja koridora TEN-T na zemlje kandidatkinje zapadnog Balkana, čime se smanjuju nedostaci u njihovoj infrastrukturi i uklanjaju prekogranična uska grla s državama članicama, kao i druge prepreke povezane s potencijalnim proširenjem schengenskog područja; potiče Komisiju da razmotri primjenu tog uspješnog modela i na zemlje Istočnog partnerstva; posebno naglašava važnost modernizacije i opremanja željezničke infrastrukture i mreže kako bi se prevladale sve takve moguće prepreke u korist cijele središnje i istočne Europe; napominje da svi navedeni naponi mogu doprinijeti gospodarskom razvoju uključenih zemalja stvaranjem novih poslovnih mogućnosti i mogućnosti za zapošljavanje u malim i srednjim poduzećima, poticanjem trgovinske razmjene te podupiranjem znanosti, istraživanja i inovativnih tehnologija;
8. potiče regije i države članice da usvoje mjere ili ih nastave provoditi u cilju kretanja prema ekološki prihvatljivijim mogućnostima prijevoza; potiče upotrebu europskih strukturnih i investicijskih fondova za projekte usmjerene na stvaranje potražnje za javnim i održivijim mogućnostima prijevoza, primjerice, pojednostavljenjem izdavanja prekograničnih karata i ulaganjem u sustave punionica za električna vozila;
9. naglašava da je potrebno povećati ulaganja u poboljšanje kvalitete željeznica kako bi ona postala privlačnija i za putnike i za prijevoz tereta te da je potrebno povećati njezinu upotrebu;
10. napominje da srednja i istočna Europa imaju veliki razvojni potencijal u pogledu njihovih unutarnjih plovnih putova te riječnih i morskih luka; smatra da se taj potencijal može iskoristiti jedino uz dužno poštovanje pravne stečevine Unije u pogledu zaštite okoliša, biološke raznolikosti i voda te da bi se stavljanjem većeg naglaska na upotrebu luka i željeznice moglo doprinijeti ostvarivanju cilja boljeg multimodalnog prijevoza u regiji; u tom kontekstu naglašava da je važno i potrebno iskoristiti potencijal koridora Rajna – Dunav za prijevoz unutarnjim vodnim putovima te povezati željezničku mrežu s koridorom Sjeverno more – Baltik s obzirom na to da je to glavni pravac koji povezuje istočnu i zapadnu Europu, kao i pravce između vodnih koridora Odre, Labe i Dunava, čime se može povećati kapacitet prometa i komunikacije u cijeloj regiji na osi sjever-jug;;
11. napominje da se poboljšanjem povezanosti i dostupnosti prometne infrastrukture u srednjoj i istočnoj Europi postižu ciljevi kohezijske politike, osobito cilj ostvarenja željenog gospodarskog razvoja pograničnih područja;
12. podsjeća Komisiju na njezinu obvezu u skladu s Bijelom knjigom iz 2011. o prometu do 2020. u okviru koje je usvojila plan provedbe 40 konkretnih mjera za razvoj konkurentnog

i resursno učinkovitog europskog prometnog sustava; podsjeća na to da je jedan od njezinih dugoročnih ciljeva preusmjerenje 30 % cestovnog prometa preko 300 km na željeznički ili vodni prijevoz do 2030., a više od 50 % do 2050., čime će se znatno smanjiti promet u srednjoj i istočnoj Europi;

13. snažno preporučuje bolje iskorištavanje postojećih politika i instrumenata za regionalnu suradnju, kao što su europska teritorijalna suradnja (ETS), Interreg i posebno Europske grupacije za teritorijalnu suradnju (EGTS), kako bi se izradili i proveli zajednički projekti osmišljeni za poboljšanje prekograničnog prometa među regijama i uklanjanje uskih grla; potiče države članice da podupiru takva rješenja na lokalnoj i regionalnoj razini, ubrzaju dovršetak izgradnje dijelova željezničke mreže u pograničnim regijama, zajamče da je korištenje fondova EU-a u skladu s općim ciljevima, među ostalim i s ciljem poboljšanja željezničkog sektora, interkonektivnosti i interoperabilnosti, te da uključe lokalne i druge dionike kao dio transparentnog procesa; zagovara primjenu makroregionalnih strategija, kao što su strategije za Podunavlje, Baltičko more te za jadransku, jonsku i alpsku regiju, za poticanje transnacionalnih infrastrukturnih projekata i pripremu potencijalnih novih makroregionalnih strategija na području srednje i istočne Europe, kao što je strategija za karpatsku regiju;
14. podsjeća da bi se europski strukturni i investicijski fondovi mogli koristiti i za povećanje administrativnih kapaciteta posredničkih tijela i korisnika jer bi inače potpora EU-a ulaganjima u promet u regiji mogla biti ugrožena; napominje da se mehanizam za pomoć JASPERS dosad u tome pokazao od osobite pomoći i stoga bi se, uz nastavak njegove provedbe, mogao razmotriti i u formi stalnijeg institucionalnog okvira; ističe da bi tehnička pomoć koja se nudi preko Europskog savjetodavnog centra za ulaganja trebala pomoći javnim i privatnim promotorima projekata da stvore stabilni portfelj zrelih i dobro strukturiranih projekata kako bi financijski instrumenti bili od dugoročne koristi; podsjeća na to da europski koordinatori za osnovne prometne mreže imaju politički mandat, ali nemaju dovoljno administrativnih kapaciteta; poziva Komisiju i države članice da provedu mjere za pojednostavljenje javnog upravljanja tim resursima kako bi se izbjeglo nepotrebno administrativno opterećenje;
15. poziva Komisiju i EIB da bolje surađuju i usklade svoje napore kako bi se zajamčilo opsežno savjetovanje sa svim dionicima o financiranju prometne infrastrukture, razmjeni najboljih praksi, promicanju financijskih instrumenata i ranoj organizaciji potencijalnih projekata te da o tome redovito informiraju Europski parlament; naglašava da bi sve mjere koji se odnose na projekte s ciljem poboljšanja povezanosti i dostupnosti prometnih infrastrukture trebale biti poduzete u što hitnijem roku;
16. napominje da bi napore u području prometa u srednjoj i istočnoj Europi trebalo nastaviti na način usmjeren na uspješnost i rezultate te na način kojim se nastoje pronaći isplativa rješenja kojima se u obzir uzima okoliš i čuva postojeća infrastruktura jer ta regija može ostvariti veliku korist ispravnom koordinacijom spomenutog financiranja, među ostalim i u smislu zaštite strateških interesa EU-a;
17. naglašava važnost razvijanja redovnijeg sustava zračnog prometa koji bolje funkcionira i kojim bi se povezale manje države članice smještene na granicama EU-a i veliki središnji gradovi; ističe da aktualni sustav letova ne funkcionira dobro jer veze nisu česte i oduzimaju puno vremena.

**REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA
U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE**

Datum usvajanja	19.4.2016
Rezultat konačnog glasovanja	+: 33 -: 3 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Pascal Arimont, Franc Bogovič, Victor Boștinaru, Mercedes Bresso, Andrea Cozzolino, Rosa D'Amato, Bill Etheridge, Michela Giuffrida, Krzysztof Hetman, Ivan Jakovčić, Constanze Krehl, Sławomir Kłosowski, Andrew Lewer, Louis-Joseph Manscour, Iskra Mihaylova, Jens Nilsson, Andrey Novakov, Konstantinos Papadakis, Mirosław Piotrowski, Stanislav Polčák, Julia Reid, Monika Smolková, Ruža Tomašić, Ramón Luis Valcárcel Siso, Monika Vana, Matthijs van Miltenburg, Lambert van Nistelrooij, Derek Vaughan, Kerstin Westphal
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Daniel Buda, Salvatore Cicu, Viorica Dăncilă, Andor Deli, Ivana Maletić, Maurice Ponga, Davor Škrlec